

Trafi

Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

PÄÄTÖS

Suomen Autokoululiitto ry
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki

Päiväys/
Datum 5.4.2016

Dnro/Dnr TRAFI/ 108763/03.04.03.06/2016

Viite/
Referens Sähköpostihakemus 30.3.2016

Asia C1- ja C-luokan kuljettajaopetus

Päätös Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy opetussuunnitelman. Hyväksyntä on voimassa 5.4.2016 – 5.4.2021, mutta se voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa, mikäli aihetta siihen ilmenee. Hyväksynnän mukainen opetussuunnitelma tulee olla kaikkien C1- ja C-luokan kuljettajaopetusta antavien ja opetukseen osallistuvien saatavilla.

Tämä päätös ei muuta sitä, mitä muutoin on säädetty ajo-oikeutta varten annettavasta kuljettajaopetuksesta.

Säädösperusta Ajokorttilaki 37§, 1 momentti

Maksu 110€

Marko Rajamäki

Yksikönpäällikkö

Veijo Tuononen

Erityisasiantuntija

Liite Opetussuunnitelma, C1- ja C-luokat

OPETUSSUUNNITELMA C- ja C1- LUOKAN KULJETTAJAOPETUKSEEN

Koulutuksen lähtökohtana on, että liikenteen perussäännöt on opiskeltu B-luokan kuljettajaopintojen yhteydessä. Tässä koulutuksessa keskitytään C1/C-luokan ajo-oikeuden vaatimiin erityispiirteisiin.

Opetuksen tavoite

Koulutuksen tavoitteena on, että kuljettaja oppii tarkastamaan ja tunnistamaan C1/C-luokan ajoneuvon liikennekelpoisuuden, lisälaitteiden toimivuuden sekä hallitsemaan kuorman sijoittamisen ja sidonnan perusteet. Kuljettajan on hallittava turvallinen, taloudellinen ja sosiaalinen ajotapa liikenteessä. Hänen tulee osata suunnitella ja toteuttaa ajoreittejä turvallisesti, taloudellisesti ja ympäristöystävällisesti. Kuljettajan on tiedostettava raskaan ja isokokoisemman ajoneuvon erityispiirteet ja toimintaedellytykset erilaisissa liikennetilanteissa.

Oppimistavoitteiden saavuttaminen edellyttää oppijan aktiivista roolia, jolloin vastuuta oppimisesta siirretään oppijalle. Opettaja toimii oppimisen ohjaajana ja tukijana. Oppilaan itsearviointi ja opettajan antama palaute tehostavat oppimista.

Opetuksen rakenne

Koulutus muodostuu teoriaopetuksesta, henkilökohtaisesta ajo-opetuksesta sekä kuormansidontaharjoituksesta.

Opetuksen vähimmäismäärä C1-luokassa on 9 h teoriaopetusta ja 5 h henkilökohtaista ajo-opetusta sisältäen 25 min kuormanvarmistamisharjoituksia.

Opetuksen vähimmäismäärät C-luokassa ovat 12 h teoriaopetusta, 10 ajotuntia sisältäen 25 min kuormanvarmistamisharjoituksia mikäli oppilaalla on vähintään B-luokan ajo-oikeus tai 3 h teoriaopetusta, 5 ajotuntia sisältäen 25 min kuormanvarmistamisharjoituksia mikäli oppilaalla on vähintään C1-luokan ajo-oikeus.

Jos oppilaalla on ammattipätevyys, 1 tunti täydentävää teoriaopetusta (ajaminen kuorma-autolla, ajopiirturin käyttö ja sallitun kuormauksen määrittäminen) ja 2 tuntia ajo-opetusta sisältäen 25 min kuormanvarmistamisharjoituksia. Tällöin on opetuksessa täytyttävä Vna ajokorteista määritellyt aika- ja opetusmäärävaatimukset perustason ammattipätevyyden osalta, jotta oppilas on oikeutettu täydentäviin määriin.

C-luokan teoriaopetuksen (12 h) sisältö jaksoteltuna:

1. Tavaraliikenne, onnettomuudet ja kuljettajan ammatti
 - tavaraliikenne
 - kuljetusjärjestelmä
 - tieliikenteen haitat ympäristölle
 - kuorma-autojen onnettomuudet
 - toiminta onnettomuuspaikalla
 - toiminta vakavassa liikenneonnettomuudessa
 - toiminta liikennevahinkotilanteissa
 - kuljettajan ammatti
 - C-ajo-oikeus ja koulutus

- kuljettajan ominaisuudet ja vastuu
 - ajoajat, ajopiirturi ja ajoreitin suunnittelu
 - asiakaspalvelu
 - ammattipätevyys ja jatkokoulutus
2. Kuorma-auto
- kuorma-auton perusrakenne
 - dieselmoottori ja apulaitteet
 - voimansiirtolaitteet ja vetotavat
 - ohjaus, jousitus ja renkaat
 - paineilmajarrut ja hidastimet
3. Tavarankuljetus
- kalusto käyttötarkoituksen mukaan
 - perusrakenteet, mitat ja massat kuljetustehtävän kannalta (määrittäminen rek.todistuksen teknisestä osasta)
 - kuorman sijoittaminen tavaratilaan
 - kuorman varmistaminen ja sidonta lainsäädännön mukaan (ADR: EN 12195/2010)
 - kuljetus ja kuormankäsittelylaitteet
 - vaarallisten aineiden kuljetus
4. Ajaminen kuorma-autolla
- eroavaisuudet verrattuna henkilöautoon
 - ajaminen taloudellisesti ja ennakkoiden
 - ajoon valmistautuminen ja liikenteeseen liittyminen
 - ajaminen taajamassa ja maantiellä
 - ajoreittien suunnittelu
 - tekninen tarkastus (mm. renkaat, valot, nesteet, pyyhkimet, kuormatila, mittarit ja piirturi sekä korkeudet ja massat)

Opetustila voi olla joko fyysinen tai virtuaalinen tila. Teoriaopetusta annettaessa on käytettävä reaaliaikaisen näkö- ja kuuloyhteyden mahdollistavaa video- tai muuta vastaavaa teknistä käyttöyhteyttä. Käyttöyhteyttä käytetään myös etäopetuksessa oppitunnille osallistuvan tunnistamisessa. Teoriaopetus voidaan välittää teknisen käyttöyhteyden välityksellä useampaan muuhun tilaan, jolloin jossakin opetustilassa oleva vaatimukset täyttävä opettaja voi vastata kaikissa opetustiloissa olevien oppilaiden opetuksesta. Käyttöyhteyden avulla oppilaalla pitää olla jatkuva yhteys opettajaan ja yhteysmahdollisuus muihin oppitunnille osallistuviin sekä mahdollisuus esittää kysymyksiä ja vastata opettajan esittämiin kysymyksiin. Virtuaaliopetuksessa keskittymiseen soveltuva tila on esimerkiksi oppilaan koti.

Ajo-opetuksen (10 h) tavoitteet ja sisältö

Tavoitteena on, että oppilas oppii kuljettamaan C- luokan ajoneuvoa ennakkoiden, turvallisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikennetilanteissa. Havainnoinnin kehittäminen, riskien tunnistaminen ja niiden välttäminen ovat keskeisiä opittavia asioita. C- ajo-opetukseen kuuluu kaksi tuntia ajamista maantiellä.

1. Käsittely
- ajoneuvoon perehtyminen

- peruskäsittelyharjoitukset
- auton tilantarve, ulottuvuudet ja katveet
- ajoonlähtötarkastus ja liikennekelpoisuus

2. Ajaminen taajamassa

- ajamisen perustaidot kuorma-autolla
- ennakointi ja ennakoitavuus
- ajotilanteisiin ja ympäristöön liittyvät riskit
- tilannenopeus ja hidastaminen
- ajoreitit
- poikkeavat ajolinjat risteyksissä

3. Ajaminen maantiellä

- turvavälit ja havainnointi
- liikenteeseen liittyminen ja poistuminen
- maantieajon riskit ja tilannenopeus
- ohitustilanteet
- taloudellisuus ja reitin suunnittelu

4. Kuorman sijoittaminen ja varmistaminen

Ajo-opetukseen kuuluu 25 min mittainen henkilökohtainen kuormanvarmistamisharjoitus.

Harjoituksen osa-alueet ovat:

- kuorman sijoittaminen kuormatilaan (painon oikea jakautuminen)
- kuorman varmistaminen ja tukeminen
- tarvittavien sidontavälineiden valinta ja niiden käyttö
- sidontavälineiden säilyttäminen

C- luokan opetuksessa kuormana on kuvitteellisesti 1000 kg painava vähintään metrin korkuinen laatikko. Sidontaliinoja on oltava vähintään viisi, joista ainakin yksi viallinen. Lisäksi kouluttajalla on tarpeellinen määrä muita kuorman varmistamisessa käytettäviä välineitä.

Osaaminen varmistetaan, kun oppilas osaa selvittää suurimman sallitun kuorman, sijoittaa kuorman järkevästi kuormatilaan ja tukea sen etuseinää vasten, valita tarvittavat sidontaliinat ja käyttää sekä säilyttää niitä asianmukaisesti.

C1- luokan teoriaopetuksen (9 h) sisältö jaksoteltuna:

1. Tavaraliikenne, onnettomuudet ja kuljettajan ammatti

- tavaraliikenne
- kuljetusjärjestelmä
- tieliikenteen haitat ympäristölle
- kuorma-autojen onnettomuudet
- toiminta onnettomuuspaikalla
- toiminta vakavassa liikenneonnettomuudessa
- toiminta liikennevahinkotilanteissa
- kuljettajan ammatti
- C- ajo-oikeus ja koulutus
- kuljettajan ominaisuudet ja vastuu
- ajoajat, ajopiirturi ja ajoreitin suunnittelu

- asiakaspalvelu
- ammattipätevyys ja jatkokoulutus

3. Tavarankuljetus

- kalusto käyttötarkoituksen mukaan
- perusrakenteet, mitat ja massat kuljetustehtävän kannalta (määrittäminen rek.todistuksen tekninen osa)
- kuorman sijoittaminen tavaratilaan
- kuorman varmistaminen ja sidonta lainsäädännön mukaan (ADR: 12195/2010)
- kuljetus ja kuormankäsittelylaitteet
- vaarallisten aineiden kuljetus

Tässä yhteydessä on myös syytä käydä läpi C1- luokan kuorma-autojen rakennetta ja hahmottaa niiden eroavaisuuksia verrattuna suurempiin kuorma-autoihin.

4. Ajaminen kuorma-autolla

- eroavaisuudet verrattuna henkilöautoon
- ajaminen taloudellisesti ja ennakkoiden
- ajoon valmistautuminen ja liikenteeseen liittyminen
- ajaminen taajamassa ja maantiellä
- ajoreittien suunnittelu
- tekninen tarkastus (mm. renkaat, valot, nesteet, pyyhkimet, kuormatila, mittarit ja piirturi sekä korkeudet ja massat)

C- luokan opetukseen kuuluvat täsmälleen samat teoriaosiot tekniikkaosion (3 h) täydennettynä (kts. C teoriaosuuden sisältö). Tämä mahdollistaa C1 - kurssilaisten osallistumisen samoille tunneille C- kurssilaisten kanssa.

Opetustila voi olla joko fyysinen tai virtuaalinen tila. Teoriaopetusta annettaessa on käytettävä reaaliaikaisen näkö- ja kuuloyhteyden mahdollistavaa video- tai muuta vastaavaa teknistä käyttöyhteyttä. Käyttöyhteyttä käytetään myös etäopetuksessa oppitunnille osallistuvan tunnistamisessa. Teoriaopetus voidaan välittää teknisen käyttöyhteyden välityksellä useampaan muuhun tilaan, jolloin jossakin opetustilassa oleva vaatimus täyttävä opettaja voi vastata kaikissa opetustiloissa olevien oppilaiden opetuksesta. Käyttöyhteyden avulla oppilaalla pitää olla jatkuva yhteys opettajaan ja yhteysmahdollisuus muihin oppitunnille osallistuviin sekä mahdollisuus esittää kysymyksiä ja vastata opettajan esittämiin kysymyksiin. Virtuaaliopetuksessa keskittymiseen soveltuva tila on esimerkiksi oppilaan koti.

Ajo-opetuksen (5 h) tavoitteet ja sisältö:

Tavoitteena on, että oppilas oppii kuljettamaan C1- luokan ajoneuvoa ennakkoiden, turvallisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti erilaisissa liikennetilanteissa. Havainnoinnin kehittäminen, riskien tunnistaminen ja niiden välttäminen ovat keskeisiä opittavia asioita. C1 - ajo-opetukseen kuuluu yksi tunti ajamista maantiellä.

1. Käsittely
 - ajoneuvoon perehtyminen
 - peruskäsittelyharjoitukset
 - auton tilantarve, ulottuvuudet ja katveet
 - ajoonlähtötarkastus ja liikennekelpoisuus
2. Ajaminen taajamassa
 - ajamisen perustaidot kuorma-autolla
 - ennakointi ja ennakoitavuus
 - ajotilanteisiin ja ympäristöön liittyvät riskit
 - tilannenopeus ja hidastaminen
 - ajoreitit
3. Ajaminen maantiellä
 - turvavälit ja havainnointi
 - liikenteeseen liittyminen ja poistuminen
 - maantieajon riskit ja tilannenopeus
 - ohitustilanteet
 - taloudellisuus ja reitin suunnittelu
4. Kuorman sijoittaminen ja varmistaminen

Ajo-opetukseen kuuluu 25 min mittainen henkilökohtainen kuormanvarmistamisharjoitus.

Harjoituksen osa-alueet ovat:

 - kuorman sijoittaminen kuormatilaan (painon oikea jakautuminen)
 - kuorman varmistaminen ja tukeminen
 - tarvittavien sidontavälineiden valinta ja niiden käyttö
 - sidontavälineiden säilyttäminen

C1- luokan opetuksessa kuormana on kuvitteellisesti 400 kg painava vähintään metrin korkuinen laatikko. Sidontaliinoja on oltava vähintään viisi, joista ainakin yksi viallinen. Lisäksi kouluttajalla on tarpeellinen määrä muita kuorman varmistamisessa käytettäviä välineitä.

Osaaminen varmistetaan, kun oppilas osaa selvittää suurimman sallitun kuorman, sijoittaa kuorman järkevästi kuormatilaan ja tukea sen etuseinää vasten, valita tarvittavat sidontaliinat ja käyttää sekä säilyttää niitä asianmukaisesti.

Jarmo Jokilampi
puheenjohtaja

Ari Heinilä
toimitusjohtaja